

Na osnovu člana 4 stav 1 Uredbe o prehranbenim aromama i određenim prehranbenim sastojcima hrane sa osobinama aroma za upotrebu u i na hrani ("Službeni list CG", broj 112/26), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede donijelo je

Pravilnik o aromama dima koje se upotrebljavaju ili su namijenjene za upotrebu u i na hrani*

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 134/2026 od 14.9.2026. godine, a stupio je na snagu 15.9.2026.

* U ovaj pravilnik prenijeta je Regulativa (EZ) br. 2065/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta od 10. novembra 2003. o aromama dima koje se koriste ili su namijenjene za upotrebu u ili na hrani; sa izmjenama: 32009R0596; 32019R1243; 32019R1381.

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se posebni zahtjevi odnosno uslovi za arome dima koje se upotrebljavaju ili su namijenjene za upotrebu u i na hrani.

Član 2

Cilj ovog pravilnika je obezbijediti efikasno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta za arome dima koje se upotrebljavaju ili su namijenjene za upotrebu u i na hrani, uz obezbjeđivanje visokog nivoa zaštite zdravlja ljudi i interesa potrošača.

Član 3

Radi ostvarivanja cilja iz člana 2 ovog pravilnika:

- 1) mogu se upotrebljavati samo odobreni primarni kondenzati dima i primarne katranske frakcije kao takvi u ili na hrani ili u proizvodnji derivata aroma dima za upotrebu u i na hrani.
- 2) mogu se koristiti samo one supstance koje se nalaze na listi odobrenih primarnih kondenzata dima i primarnih katranskih frakcija.

Član 4

Ovaj pravilnik primjenjuje se na:

- 1) arome dima koje se koriste ili su namijenjene za upotrebu u i na hrani;
- 2) uslove pod kojima se pripremaju arome dima;
- 3) hranu u i na kojoj su prisutne arome dima.

Član 5

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

- 1) **primarni kondenzat dima** je prečišćeni dio kondenzovanog dima na bazi vode koji je obuhvaćen definicijom aroma dima;
- 2) **primarna katranska frakcija** je prečišćena frakcija katranske faze kondenzata dima visoke gustine koja je nerastvorljiva u vodi i obuhvaćena je definicijom aroma dima;
- 3) **primarni proizvodi** su primarni kondenzati dima i primarne katranske frakcije;
- 4) **derivati aroma dima** su arome nastale kao rezultat dalje obrade primarnih proizvoda, a koje se upotrebljavaju ili se namjeravaju upotrijebiti u i na hrani da bi dali aromu dima toj hrani.

Član 6

(1) Upotreba aroma dima u i na hrani dozvoljava se samo ako je u dovoljnoj mjeri dokazano da:

- 1) ne predstavlja opasnost po zdravlje ljudi;
 - 2) ne dovodi potrošače u zabludu;
- (2) Za svako odobrenje za upotrebu arome dima u ili na hrani mogu se propisati posebni uslovi upotrebe.

Član 7

Na tržište se ne smije stavljati aroma dima ili bilo koja hrana u i na kojoj je prisutna takva aroma dima, ako aroma dima

nije primarni proizvod odobren u skladu sa članom 9 ovog pravilnika, ili ako nije njegov derivat, kao i ako se ne poštuju uslovi upotrebe koji su propisani u odobrenju u skladu sa odredbama ovog pravilnika.

Član 8

Drvo koje se koristi za proizvodnju primarnih proizvoda ne smije biti obrađivano, namjerno ili nenamjerno, hemijskim supstancama tokom šest mjeseci neposredno prije i nakon sječe, osim ako se dokaže da supstanca korišćena u tretmanu ne uzrokuje potencijalno toksične supstance tokom sagorijevanja.

Subjekt u poslovanju hranom koji na tržište stavlja primarne proizvode treba da odgovarajućim sertifikatom ili dokumentacijom dokaže da su zahtjevi propisani u stavu 1 ovog člana ispunjeni.

Uslovi za proizvodnju primarnih proizvoda utvrđeni su u Prilogu 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Uljna faza nerastvorljiva u vodi koja predstavlja nusproizvod procesa, ne smije se koristiti u proizvodnji aroma dima.

Primarni proizvodi mogu biti dalje obrađivani odgovarajućim fizičkim postupcima za proizvodnju derivata aroma dima.

Član 9

Lista primarnih proizvoda aroma dima odobrenih za upotrebu u i na hrani i/ili za proizvodnju derivata aroma dima usklađuje se sa listom odobrenih primarnih proizvoda arome dima Evropske unije.

Za svaki odobreni primarni proizvod, koji se nalazi na listi iz stava 1 ovog člana navode se: jedinstvena oznaka proizvoda, naziv proizvoda, naziv i adresa nosioca odobrenja, jasan opis i karakteristike proizvoda, uslovi njegove upotrebe u ili na određenoj hrani ili kategorijama hrane, kao i datum kada je proizvod odobren.

Nakon preuzimanja Liste iz stava 1 ovog člana, njeno dalje ažuriranje vrši se usklađivanjem sa izmjenama i dopunama lista odobrenih dodavanjem novih primarnih proizvoda u skladu sa odgovarajućom listom Evropske unije.

Član 10

U prvoj fazi stavljanja na tržište odobrenog primarnog proizvoda ili arome dima izvedene iz odobrenih proizvoda sa liste iz člana 9 stav 1 ovog pravilnika, subjekti u poslovanju hranom treba da obezbijede da sljedeći podaci budu dostavljeni subjektima u poslovanju hranom koji primaju taj proizvod:

- 1) šifra (oznaka) odobrenog proizvoda u skladu sa članom 9 stav 1 ovog pravilnika;
- 2) uslovi upotrebe odobrenog proizvoda u skladu sa članom 9 stav 1 ovog pravilnika.
- 3) za derivate arome dima, količinski odnos sa primarnim proizvodom, treba da bude izražen na jasan i lako razumljiv način, kako bi subjekat u poslovanju hranom koji prima proizvod mogao da koristi derivate arome dima u skladu sa članom 9 stav 1 ovog pravilnika.

U svim narednim fazama stavljanja na tržište proizvoda iz stava 1 ovog člana, subjekti u poslovanju hranom dužni su da obezbijede da podaci primljeni u skladu sa stavom 1 ovog člana budu dostavljeni subjektima u poslovanju hranom koji primaju proizvod.

Subjekti u poslovanju hranom dužni su uspostaviti sisteme i postupke koji omogućavaju identifikaciju lica od kojeg su proizvodi iz stava 1 ovog člana nabavljeni i kojem su isporučeni.

Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana ne isključuju primjenu drugih specifičnih zahtjeva utvrđenih posebnim propisima.

Član 11

Nadležni organi obezbjeđuju da se, po potrebi, vrše inspekcijski pregledi i druge kontrolne mjere radi obezbjeđivanja usaglašenosti sa odredbama ovog pravilnika.

Član 12

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 04-310/26-24094/3

Podgorica, 8. septembra 2026. godine

Ministar,
Vladimir Joković, s.r.

PRILOG 1

USLOVI ZA PROIZVODNJU PRIMARNIH PROIZVODA

(1) Dim se dobija od drveta navedenog u članu 7 stav 1. Začinsko bilje, začini, grančice kleke, kao i ostale grančice, iglice i šišarke četinarara: smrče/čečara (lat. "Picea") mogu se dodavati pod uslovom da ne sadrže ostatke namjernog ili nenamjernog hemijskog tretmana ili ako su u skladu sa posebnim propisima. Izvorne sirovine se podvrgavaju kontrolisanom sagorijevanju, suvoj destilaciji ili tretmanu pregrijanom parom u kontrolisanom okruženju kiseonika sa maksimalnom temperaturom od 600 °C.

(2) Dim se kondenzuje. Ne dovodeći u pitanje druge propise Evropske unije, voda i/ili rastvarači mogu se dodavati radi razdvajanja faza. Fizički procesi mogu se koristiti za izolaciju, frakcionisanje i/ili prečišćavanje radi dobijanja sljedećih

faza:

1) vodeni "primarni kondenzat dima" koji uglavnom sadrži karboksilne kiseline, karbonilna i fenolna jedinjenja, sa maksimalnim sadržajem:

benzopirena	10 µg/kg
benzoantracena	20 µg/kg

2) u svodi nerastvorljiva katranska faza visoke gustine koja se taloži tokom razdvajanja faza, a koja se kao takva ne može koristiti za proizvodnju aroma dima, već isključivo nakon odgovarajuće fizičke obrade radi dobijanja frakcija iz ove u vodi nerastvorljive katranske faze sa niskim sadržajem policikličnih aromatičnih ugljovodonika, koje su definisane kao "primarne katranske frakcije", sa maksimalnim sadržajem:

benzo[a]piren	10 µg/kg
benz[a]antracen	20 µg/kg

3) "u vodi nerastvorljiva uljna faza".

Ako do razdvajanja faza ne dođe tokom ili nakon kondenzacije, dobijeni kondenzat dima smatra se u vodi nerastvorljivom katranskom fazom visoke gustine i mora se obraditi odgovarajućim fizičkim procesom radi dobijanja primarnih katranskih frakcija koje su u okviru navedenih graničnih vrijednosti.